

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
072 «РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»
для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

**Дніпропетровськ
НГУ
2016**

Програма нормативної навчальної дисципліни 072 «Ринок фінансових послуг» для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» [Електронний ресурс] / _____ ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – 23 с.

Рекомендовано до видання редакційною радою ДВНЗ «НГУ» (протокол № _____ від _____.____.2016 за поданням методичної комісії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № ____ від _____.____.2016).

ЗМІСТ

Розділ	Стор.
1. Загальна характеристика	
2. Галузь використання	
3. Нормативні посилання	
4. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
5. Результати навчання з дисципліни «Ринок фінансових послуг "	
5.1. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»	
5.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг», сформульований у термінах результатів навчання	
6. Форма підсумкового контролю	
6. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальної діяльності	
7. Вимоги до індивідуальних завдань	
8. Завдання для самостійної роботи здобувача	
9. Вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень	
10. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни	
11. Рекомендована література	
Додаток А Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК	
Додаток Б Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання з дисципліни «Ринок фінансових послуг» та компетентностей	
Додаток В Обов'язковий тезаурус	

Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти (освітній ступінь)	Магістр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Магістр фінансів, банківської справи та страхування
Кваліфікація в дипломі	Магістр зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Опис предметної області	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Об'єкт(и) вивчення та діяльності: устрій, принципи й механізми функціонування, розвиток управління системами фінансового ринку. ▪ Цілі навчання: здобуття знань і умінь у сфері управління ринком фінансових послуг, на макро- і мікрорівнях, що надасть можливість самостійно здійснювати дослідження фінансових систем, розв'язувати складні спеціалізовані та управлінські завдання, наукові і прикладні проблеми при впровадженні інновацій в професійну діяльність у динамічному середовищі. ▪ Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на теоріях і концепціях фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи та страхування. ▪ Методи, методики та технології: методи, методики та технології управління і практики управління фінансовим ринком. ▪ Інструменти: інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи.
Академічні права випускників	Отримання освіти на третьому освітньо-науковому рівні (доктор філософії).
Працевлаштування випускників (тільки для регульованих професій)	-

2. Галузь використання

Програма поширюється на кафедри, яким доручено викладання навчальної дисципліни наказом ректора.

Програма призначена для:

- розробки робочої програми дисципліни;
- реалізації компетентнісного підходу при формуванні структури, змісту дисципліни та засобів діагностики;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- акредитації освітньої програми за спеціальністю.

Програма встановлює:

- перелік дисциплінарних компетентностей (умінь і знань), що забезпечують набуття професійних компетенцій;
- рівень складності дисциплінарних компетентностей для даної спеціальності;
- форми діагностики рівня сформованості компетенцій;
- вимоги до засобів діагностики;
- вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни;
- критерії оцінювання навчальних досягнень студентів;
- вимоги до структури робочої програми дисципліни

3. Нормативні посилання

Робоча програма дисципліни «Ринок фінансових послуг» розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Освітня програма підготовки магістра за спеціальністю галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – ____ с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова КМ України від 30 грудня 2015 р. №1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти».

3. Стандарт вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальності Стандарт вищої освіти першого рівня (бакалавр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – Затверджено і введено в дію наказом МОН України від № _____.

4. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 38 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

4. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми становить 5 кредитів ЄКТС (150 навчальних годин).

Не менше 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

5. Результати навчання з дисципліни «Корпоративне фінансове управління» та їх відповідність компетентностям

5.1. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі корпоративного фінансового управління в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної і навчальної діяльності.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.2. Здатність планувати та управляти часом.3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.6. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.7. Здатність працювати в міжнародному контексті.8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.9. Здатність бути критичним і самокритичним.10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.11. Здатність працювати як у команді, так і автономно.12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально-відповідально та громадянсько-свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентно- сті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються управління послугами фінансового ринку й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем. 2. Здатність опанувувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку управління ринком фінансових послуг. 3. Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики стану фондової галузі. 4. Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання ринку фінансових послуг. 5. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері управління ринком фінансових послуг. 6. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію. 7. Здатність виконувати контрольні функції у сфері управління ринком фінансових послуг. 8. Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері управління ринком фінансових послуг. 9. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері управління ринком фінансових послуг та брати відповідальність за них. 10. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері управління ринком фінансових послуг.
--	--

5.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг», сформульований у термінах результатів навчання

1. Планувати та управляти часом у професійній діяльності.
2. Підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та ринку фінансових послуг.
3. Вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності.
4. Проводити дослідження фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання на рівні магістра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
5. Демонструвати навички письмової та усної загальної та професійної комунікації державною та іноземними мовами.
6. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
7. Проявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.
8. Виконувати професійні функції як самостійно, так і в групі під керівництвом лідера.
9. Вміти пояснювати інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід фахівцям і нефахівцям у фінансовій області.
10. Дотримуватися професійних етичних стандартів.
11. Діяти соціально-відповідально та громадянсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманіття та міжкультурності.

12. Застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів
13. Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії й фінансової науки, які стосуються фінансів підприємств, узагальнюють засади й закономірності функціонування й удосконалення фінансової діяльності підприємств та організації управління на ринку фінансових послуг .
14. Показати належний рівень знань у сфері фінансів підприємств, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансової системи та фінансової діяльності підприємств різних галузей народного господарства, фінансової термінології.
15. Виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансової діяльності та фінансового стану підприємств, оцінювати їх взаємозв'язки в межах національної та світової економіки.
16. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері регулювання фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.
17. Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових відносин підприємств.
18. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері управління послугами на фінансовому ринку і діяльністю підприємств різних галузей і форм господарювання
19. Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати показники фінансової діяльності та фінансового стану підприємств, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.
20. Обирати та застосовувати економіко-математичні та статистичні методи для управління на ринку фінансових послуг, прогнозування та оптимізації діяльності підприємств.
21. Демонструвати навички складання фінансової звітності, фінансового аналізу та інтерпретації фінансової, статистичної та пов'язаної інформації.
22. Виконувати контрольні функції у сфері у сфері фінансів підприємств та управління на ринку фінансових послуг.
23. Формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів підприємств.
24. Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансів підприємств та організації управління на ринку фінансових послуг.
25. Виконувати професійні функції у сфері фінансів підприємств та управління на ринку фінансових послуг.

6. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальних занять

Види, тематика навчальних занять	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
ЛЕКЦІЇ			
Тема 1. Передмова. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці	2	6	8
Тема 2. Суб'єкти ринку фінансових послуг. Структура ринку фінансових послуг	2	4	6
Тема 3. Поняття і класифікація фінансового посередництва	2	6	8
Тема 4. Фінансові послуги на грошовому ринку	4	6	10
Тема 5. Фінансові послуги на валютному ринку	2	6	8

Види, тематика навчальних занять	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
Тема 6. Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу	2	5	7
Тема 7. Фінансові послуги на фондовому ринку	4	8	12
Тема 8. Фінансові послуги з хеджування ризику	2	8	10
Тема 9. Інфраструктура ринку фінансових послуг	4	6	10
Тема 10. Державне регулювання ринку фінансових послуг	4	8	12
Модульний контроль – лекційна контрольна робота	2		2
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ			
Тема 1. Попит і пропозиція фінансових фондів.	4	6	10
Тема 2. Операції з комерційними векселями. Операції з державними інструментами грошового ринку	2	5	7
Тема 3. Конверсійні операції на валютному ринку.	2	5	7
Тема 4. Факторинг. Критерії економічної оцінки факторингових послуг.	4	6	10
Тема 5. Лізинг. Податкові аспекти лізингових угод. Критерії оцінки пропозицій лізингових послуг.	4	4	8
Тема 6. Основні теорії портфельного інвестування та управління портфелем цінних паперів	2	7	9
Модульний контроль – практична контрольна робота	2		2
Практичні заняття	22	33	55
Лекції	30	65	95
Разом	52	98	150

7. Форма підсумкового контролю, вимоги до засобів діагностики та критеріїв оцінювання

7.1. Форма підсумкового контролю – екзамен за результатами поточного контролю та виконання комплексної контрольної роботи (за необхідності).

7.2. Вимоги до засобів діагностики

Інформаційною базою для формування засобів діагностики (тестів відкритого чи закритого типу) має бути система компетентностей, що передбачена даною програмою.

Тест складається із завдання й еталона. Еталон являє собою зразок повного й правильного рішення.

Параметри тесту – ступінь складності та число суттєвих операцій.

Ступінь складності тесту має відповідати запланованим дисциплінарним умінням, які здобувач повинен демонструвати певними діями під час контрольних заходів (відтворювати, описувати, позначати, називати, зображувати, засвоювати суть, розуміти зміст, розрізняти, порівнювати, ідентифікувати, вибирати, доводити, свідомо використовувати, змінювати, вирішувати, знаходити, пояснювати, розраховувати, аналізувати, диференціювати, охоплювати, відокремлювати, протиставляти, синтезувати, складати, розробляти, розвивати, по новому формулювати, планувати, генерувати, оцінювати, визначати, інтерпретувати, критикувати, прогнозувати тощо).

Число суттєвих операцій – це кількість дій, що мають принципове значення для одержання правильного результату (кроки алгоритму виконання, розрахункові схеми,

визначення понять, параметри та їх застосування). Розрахунок числа суттєвих операцій ведеться відповідно до еталона.

Еталонами виконання завдань можуть бути фрагменти навчальної, науково-технічної літератури та інші джерела. У цьому випадку необхідно подати перелік точних посилань на відповідні джерела (бібліографічний опис видання, координати еталону – посилання на сторінку, абзац).

Комплект тестів у повному описі (завдання та еталон) за всіма дисциплінарними компетенціями затверджується кафедрою та входить до складу документації методичного забезпечення.

Для надання прозорості змісту засобів діагностики узагальнені завдання повинні бути доступними студентам протягом усього періоду навчання.

8. Завдання для самостійної роботи здобувача

Основні завдання для самостійної роботи:

- 1) попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);
- 2) підготовка до поточного контролю - розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;
- 3) виконання індивідуального розрахункового завдання;
- 4) підготовка до захисту індивідуального завдання;
- 5) підготовка до підсумкового контролю.

9. Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень

Інформаційною базою для формування засобів діагностики (тестів відкритого чи закритого типу) є система компетентностей, що передбачена даною програмою.

Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень формуються згідно з Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет», Положенням про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

10. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, має бути розташований на сайті кафедри економічного аналізу і фінансів повинен містити [2]:

1. робочу програму дисципліни;
2. навчальний контент (інформаційне забезпечення лекцій);
3. методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
4. матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студента щодо:
 - 4.1. попереднього опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);
5. розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою
 - 5.1 виконання індивідуального розрахункового завдання;

5. Підготовки до захисту індивідуального розрахункового завдання;
5. Підготовки до підсумкового контролю;
6. завдання для поточного та підсумкового контролю рівня сформованості дисциплінарних компетентностей;
7. завдання для комплексної контрольної роботи;
8. завдання для післятестастійного моніторингу рівня сформованості дисциплінарних компетентностей.

11. Рекомендована література

1. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг". – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Закон України "Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні" від 10 грудня 1997 р. №710/97-ВР. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Закон України "Про цінні папери і фондовий ринок". Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30 жовтня 1996 р. №448/96-ВР – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Закон України "Про лізинг" від 16 грудня 1997 р. №723/97-ВР – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
6. Закон України "Про банки та банківську діяльність" від 20 березня 1991 р. М872-ХП – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
7. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30 жовтня 1996 р. №448/96-ВР – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
8. Декрет Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" від 19 лютого 1993 р. №15-93 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
9. Положення про порядок ведення реєстрів власників іменних цінних паперів. Затверджено наказом Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 1 квітня 1996 р. №58 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
10. Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і регулювання їх діяльності. Затверджено наказом ДКЦПФР від 22 січня 1998 р. №19 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
11. Положення про порядок реєстрації випуску акцій і облігацій підприємств та інформація про їх емісію. Затверджена рішенням ДКЦПФР від 12.02.98 р. № 36 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
12. Положення про порядок видачі банкам ліцензії на здійснення банківських операцій. Затверджено постановою Правління Національного банку України від 6 травня 1998 р. №181 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
13. Положення Національного банку України "Про кредитування" від 28 вересня 1995 р. №246 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
14. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії. Затверджено Указом Президента України від 19 лютого 1994 р. №55/94. (Зі змінами від 28 березня 1995 р. №265/95; 18 листопада 1995 р. №1080.) – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
15. Правила випуску та обігу фондових деривативів. Затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 24 червня 1997 р. №13 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
16. Правила Української фондової біржі. Затверджені рішенням Біржової Ради АТ "Українська фондова біржа" від 22.04.94 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
17. Бланк І.А. Инвестиционный менеджмент. - К.: ИТЕМ, -1995.-С. 67.
18. Оскольський В.В. Ринок цінних паперів України; проблеми функціонування і розвитку. - К., 1996.

19. Суторміна В. М. та ін. Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посібник / За ред. В. М. Федосова. - К.: Либідь, 1993.
20. Фондовий ринок України: Навч. посібник / Керівник авт. кол. В. В. Оскольський. - К.: УФБ - «Скарбниця», 1994.
21. Ходаківська В.П. Територіальна організація фінансового ринку в Україні. - К.: Нац. У-т ім. Т.Г. Шевченка. -1999.
22. Ходаківська В.П., Данілов О.Д. Ринок фінансових послуг: Навч.посібник. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – 501с.

Додаток А

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+			
Здатність планувати та управляти часом.		+		+
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.				+
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		+		
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		
Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.			+	
Здатність працювати у міжнародному контексті.			+	
Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.		+		
Здатність бути критичним і самокритичним.		+		
Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.		+		
Здатність працювати як у команді, так і автономно.			+	
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).			+	
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та громадянсько-свідомо.				+
Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються управління ринком фінансових послуг й узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.	+	+		

Здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку управління ринком фінансових послуг.	+			
Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики стану ринку фінансових послуг.		+		
Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання ринку фінансових послуг.		+		
Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері управління ринком фінансових послуг			+	
Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.		+		
Здатність виконувати контрольні функції у сфері управління ринком фінансових послуг.		+		
Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері управління на ринку фінансових послуг			+	
Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері управління на ринку фінансових послуг та брати відповідальність за них.				+
Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері управління на ринку фінансових послуг.				+

Застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів.	+								+																
Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії, які стосуються управління на ринку фінансових послуг й узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.	+													+											
Показати належний рівень знань у сфері страхування, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансового ринку, фондової термінології.	+														+										
Виявляти та аналізувати ключові характеристики системи ринку фінансових послуг, оцінювати їх взаємозв'язки з національною та світовою економіками.	+	+													+										

Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері регулювання ринку фінансових послуг.	+																											
Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових систем.	+																											
Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері управління ринком фінансових послуг.	+																											
Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.	+	+																										

Обирати та застосовувати економіко-математичні та статистичні методи для аналізу, прогнозування та оптимізації явищ і процесів у системі управління ринком фінансових послуг.	+																+									
Демонструвати навички складання фінансової звітності, аналізу та інтерпретації фінансової, статистичної та пов'язаної інформації.	+																	+								
Виконувати контрольні функції у сфері управління на ринку фінансових послуг.	+																			+						
Формувати та реалізовувати комунікації в сфері управління на ринку фінансових послуг	+																					+				
Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері управління на ринку фінансових послуг	+																							+		
Виконувати професійні функції у сфері управління на ринку фінансових послуг у міжнародному контексті.	+						+																			

Додаток В

Акція іменна — акція, яка містить ім'я та інші відомості про власника.

Акція кумулятивна — акція, дивіденди за якою накопичуються та виплачуються до того, як вони будуть виплачені по звичайних акціях.

Акція на пред'явника — акція, на якій не вказано ім'я власника.

Акція проста — акція, яка надає її власникові право голосу і приносить дивіденди після виплати дивідендів (процентів) власникам привілейованих акцій. У випадку ліквідації акціонерного товариства, погашення простих акцій здійснюється в останню чергу.

Акція привілейована — привілейовані акції дають власникові переважне право на одержання дивідендів, а також на пріоритетну участь у розподілі майна акціонерного товариства у разі його ліквідації. Власники привілейованих акцій не мають права брати участь в управлінні акціонерним товариством, якщо інше не передбачено його статутом.

Привілейовані акції можуть випускатися із фіксованим у проєнтах до їх номінальної вартості щорічно сплачуваним дивідендом. Виплата дивідендів провадиться у розмірі, зазначеному в акції, незалежно від розміру одержаного товариством прибутку у відповідному році. У тому разі, коли прибуток відповідного року є недостатнім, виплата дивідендів по привілейованих акціях провадиться за рахунків резервного фонду.

Біржова торгівля — 1) торгівля цінними паперами, яка здійснюється за посередництва бірж у відповідності з законодавством і встановленими біржею правилами торгівлі цінними паперами; 2) організоване укладання цивільно-правових угод, які ведуть до зміни права власності на цінні папери з обов'язковою наявністю у організатора торгівлі єдиного торговельного залу і правил торгівлі для осіб, що мають виключне право на укладання цих угод за свій рахунок для іншої особи (III, 3; 1).

Вартість цінних паперів — грошова сума, яку одержує власник цінних паперів при пред'явленні цих паперів для обміну на гроші в день платежу, і яка не включає платежі по процентах.

Викуп акцій — 1) процес зворотної купівлі компанією привілейованих акцій; здійснюється або в обов'язковому порядку, переважно до певної дати, або на розсуд компанії; 2) скуповування компанією власних акцій з метою перетворення з публічної у приватну. В Україні викуп акцій проводиться з метою захисту прав акціонерів, які на загальних зборах голосували проти прийняття певних важливих рішень.

Випуск цінних паперів — в Україні під випуском цінних паперів розуміється зареєстрована у встановленому порядку сукупність цінних паперів одного емітента з одним державним реєстраційним номером, що можуть мати різні умови емісії, але надають однакові права (III, 2; п. 1).

Делістинг — виключення цінних паперів з торгівлі на фондовій біржі внаслідок їхньої невідповідності встановленим правилам; вилучення цінних паперів зі списку цінних паперів, які котируються на фондовій біржі.

Депозитарій — юридична особа, яка створюється у формі відкритого акціонерного товариства, учасниками якого є не менше ніж десять зберігачів, і яка здійснює виключно депозитарну діяльність. При цьому частка одного учасника в статутному фонді депозитарію не може перевищувати двадцяти п'яти відсотків (I, 3; ст. 10). Депозитарій має дозвіл на здійснення професійної депозитарної діяльності (III, 1; п. 1.4). Депозитарій може здійснювати кліринг та розрахунки за угодами щодо цінних паперів (I, 3; ст. 1).

Депонування цінних паперів — передача власником належних йому

цінних паперів зберігачу або передача цінних паперів від зберігача до депозитарію, або передача емітентом глобального сертифікату власного випуску цінних паперів до депозитарію для здійснення депозитарної діяльності (III, 1; п. 1.2).

Дивіденди, строк виплати дивідендів — 1) дохід, який одержує власник акцій у вигляді готівки, додаткових акцій або продукції товариства; 2) в Україні — платіж, який проводиться юридичною особою на користь власників (довірених осіб власника) корпоративних прав, емітованих такою юридичною особою, у зв'язку з розподілом частини її прибутку (I, 7; п. 1.9). Дивіденди найчастіше виплачуються один раз на рік, переважно протягом одного місяця після прийняття зборами акціонерів рішення про виплату дивідендів.

Дохід емісійний — сума перевищення доходів, отриманих від первинної емісії (випуску) власних акцій та інших корпоративних прав над номіналом таких акцій (інших корпоративних прав) (I, 7; п. 1.27). **дохід на акцію** — чистий дохід, розподілений на кількість акцій, випущених в обіг.

Дроблення акцій — зменшення номінальної вартості акцій даного випуску шляхом ділення на визначений емітентом коефіцієнт без зміни сумарної номінальної вартості акцій даного випуску.

Емісійна ціна — ціна, за якою цінні папери продаються зразу ж після їх випуску; ціна первинного ринку цінних паперів. Емісійна ціна дорівнює номінальній вартості або перевищує її на величину емісійного прибутку.

Знерухомлення цінних паперів — переведення цінних паперів, випущених у документарній формі, у бездокументарну форму шляхом депонування сертифікатів у сховищах зберігача цінних паперів та/або депозитарію з метою забезпечення подальшого їх обігу у вигляді облікових записів на рахунках зберігача цінних паперів та/або депозитарію (I, 3, ст. 1).

Інвестиція — господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції поділяються на капітальні, фінансові та реінвестиції (I, 7, п. 1.28).

Інвестор на ринку цінних паперів України — фізична або юридична особа, яка придбаває цінні папери від свого імені та за свій рахунок з метою одержання доходу чи збільшення вартості цінних паперів або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до чинного законодавства (I, 2, ст. 1).

Інвестор інституційний — переважно юридична особа, яка вкладає свої кошти, майно, майнові та немайнові права у цінні папери з метою одержання доходу та посилення свого впливу на управління емітентом. У США — це пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні компанії тощо. В Україні — інвестиційні фонди та інвестиційні компанії.

Інвестор стратегічний — переважно юридична особа, яка вкладає в акціонерне товариство не тільки значні кошти, а й новітні технології, ноу-хау, використовує свої ринки збуту, менеджмент тощо з метою одержання якщо не контрольного, то значного впливу у підприємстві, яке інвестується таким чином.

Інсайдер — особа (юридична або фізична), яка має доступ до конфіденційної інформації про справи банку, завдяки своєму службовому становищу, участі у капіталі банку, родинним зв'язкам, і має можливість використовувати своє становище у власних інтересах (I, 6, ст. 1).

Клієнти депозитарію — зберігачі, які уклали з депозитарієм депозитарний договір, емітенти щодо рахунків власних емісій, відкритих на підставі договорів про обслуговування емісії цінних паперів, а також інші депозитарії, з якими укладено договори про кореспондентські відносини (I, 3; ст. 3., ч. 3).

Кліринг — отримання, звірка та поточне оновлення інформації, підготовка

бухгалтерських та облікових документів, необхідних для виконання угод щодо цінних паперів, визначення взаємних зобов'язань, що передбачає взаємозалік, забезпечення та гарантування розрахунків за угодами щодо цінних паперів (I, 3; ст. 1).

Контрольний пакет акцій — частка капіталу, яка забезпечує контроль за акціонерним товариством. Як правило, така частка складає від 60 та більше відсотків. За великої кількості дрібних інвесторів такий контроль можна забезпечити при володінні 10–30 % акцій.

Котировка акцій — встановлення ринкової ціни акцій на фондовій біржі.

Котирування — механізм визначення та/або фіксації ринкової ціни цінного паперу (III, 3; п. 1).

Лістинг — внесення цінних паперів до списку цінних паперів, які котируються на фондовій біржі або можуть бути предметом укладення угод в торговельно-інформаційній системі, якщо це передбачено їх правилами (III, 3; п. 1); допуск цінних паперів до торгів на фондовій біржі після перевірки фінансового становища емітента цих цінних паперів та їх відповідності визначеним вимогам. Кожна фондова біржа або торговельно-інформаційна система встановлює свої вимоги до прийняття цінних паперів, так звані Положення про лістинг.

Рахунок депо — рахунок, який відкривається для обліку цінних паперів, переданих власником цінних паперів на збереження в депозитарій згідно з депозитарним договором.

Реєстратор — юридична особа, що має дозвіл на ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (I, 3; ст. 1., III, 4; п. 1.1).

Реєстроутримувач — емітент, що має дозвіл на ведення реєстру власників випущених ним іменних цінних паперів, або реєстратор (III, 4; п. 1.1.; п. 1.2).

Сертифікат цінних паперів — документ, виданий емітентом власнику іменних цінних паперів, який підтверджує в цілому права на іменні цінні папери, вказані в ньому.

Цінні папери — грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики, визначають взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та їх власником і передбачають, як правило, виплату доходу у вигляді дивідендів або процентів, а також можливість передачі грошових та інших прав, що випливають з цих документів, іншим особам (I, 4, ст. 1).

Навчальне видання

Замковий Олександр Іванович

ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»
для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Видано
у Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004
49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.

Оприлюднено
на сайті Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий
університет» за адресою
http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_central/skladovi-normativnoi-bazi-v-sferi-osviti-ngu/index.php